

YEŞİL VE SOL 2008 BAHAR BULUŞMASI ARDINDAN...

17-19 Mayıs tarihlerinde Balıkesir-Erdek-Ocaklar'da gerçekleştirilen "Yeşil ve Sol 2008 Bahar Buluşması" notları yayımlandı. Buluşmada, akademisyen, aktivist, ekolojist, düşünür ve sivil toplum örgütü yöneticilerinin katkıları ile “Yeşil ve Sol Değerler Işığında Demokrasi”, “Nasıl Bir Ekonomik Model; Endüstriyel Kentsel Kalkınmanın Reddi”, “Çatı partisi mi? Taban partisi mi? Ayaklar nasıl baş olacak?” başlıkları çerçevesinde tartışmalar yapıldı, “Ötekileştirmeden ortaklaşma” başlığı ile sohbet düzenlendi. Buluşma notlarına buradan ulaşabilirsiniz.

17-19 Mayıs 2008 tarihlerinde Balıkesir/Erdek/Ocaklar Beldesinde düzenlenen Yeşil ve Sol Buluşmasına aşağıda listesini bulacağınız değişik şehirlerden gelen ve akademisyen, aktivist, ekolojist, düşünür ve sivil toplum örgütü yöneticisi 19 kişi katıldı.

İlk gün sabah birlikte pankart yazmanın ardından, “Yeşil ve Sol Değerler Işığında Demokrasi” başlıklı forum gerçekleştirildi. Forum başında buluşmaya yönelik Buluşma Sekreteri Kadir Dadan tarafından kısa süreli bir bilgilendirme yapıldı. Katılımcıların tek tek kendisini tanıtmasının ardından, Kadir Dadan demokrasi üzerine görüşlerini bildirdi.

Solun demokrasi mücadelesini önemsemediği ve yönetimini elinde tuttuğu hareket ve kurumlarda bile farklı düşünceleri savunanlarla diyalogu ihmal ettiği, ortaklaşa yürütülen eylemlerde ortak karar alma ve dayanışma açısından ciddi sorunlar yaşadığı görüşüyle açılan tartışma, var olan uygulaması ile topluma mutluluk getiremeyen ve halkın hak taleplerine yanıt veremeyen demokrasiye inançsızlığın giderek arttığı ve radikal görüşlere yönelişin başladığının dile getirilmesiyle sürdü.

20 yıl içerisinde üniversiteye giren kişilerin ekonomik profilinden yola çıkılarak, sermayenin köruklediği hızlı ve rekabetçi yaşamın eşit bir toplumu olanaksız kıldığı ve bunun sonucu olarak katılımın kısıtlanmasıyla demokrasinin kapsayıcılığını yitirdiği ve egemenlerin iç çekişmeleriyle sınırlı kaldığı ifade edildi.

“Nükleer santral isteyebilen bir halk” örneğinden çıkılarak, bir kararın doğru yada yanlış olduğuna kimin karar verdiği sorusu gündeme getirildi. İnsana ayrıcalık tanınmasının, bitki ve hayvan yaşamı üzerinde karar alınmasıyla doğayı yıkıma uğrattığı dile getirilirken, Hart ve Negri’nin İmparatorluk kitabında çizdiği gibi birbiriyle çatışan değil, uzlaşan ve bütünleşen bir sermayenin söz konusu olduğu, iklim değişikliği konusunda gerçekte sermayenin bileşenleri arasında değil, Al Gore ile emekçiler arasında hassasiyet farkının olduğu ileri sürüldü.

Herkesin politika önerme olanakları eşit olmadığına, demokrasinin çözümsüz kaldığına işaretlerle, taleplerin etrafında mücadelelerin anlam kazandığı dile getirildi. Özellikle kamu kurumlarında “yönetişim” adı altında demokrasinin katılımcılık, hesap verebilirlik ve şeffaflık ilkeleri kurumlara yerleştirilirken, seçilmişlik ve değişebilirlik ilkeleri dışarıda bırakılarak çalışanların iktidar alanına sokulmadığı ifade edildi.

Parlamente demokrasinin büyük sorunlar yaşadığı, biyobölgecilik ve yerelleşme ile kendisini yenilemesi gerektiği ileri sürülürken, bir siyasi hareketin partileşmesiyle birlikte oyunun içine dahil olabildiği ve bundan sonra oyunun kurallarının değişmesini talep edebildiği dile getirilerek, önemli olanın doğrudan, katılımcı ve temsili demokrasinin nerede ve nasıl yaşama geçirileceğine, çoğunluk arama yada uzlaşının hangi koşullarda geçerli olduğuna ilişkin ortaklaşma olduğu ileri sürüldü.

İlk gün akşamı bir eğlence ve ikinci gün sabah ise bir doğa gezisi gerçekleştirildi.

Yeşil ve Sol Buluşma ilk iki gün boyunca, “Gıda, Tohum Haktır!” başlıklı Biyogüvenlik ve Gıda Egemenliği Kampanyası çerçevesinde düzenlenen “Mısır Balonu Turu”na ev sahipliği yaptı. İkinci gününde Türkiye Sakatlar Derneği Bandırma Şubesi üyeleri de tur bilgilendirmesine katılarak dayanışma sergilediler. Dernek yönetiminin ve

katılımcıların konu hakkında önceden bilgi sahip olmaları, tohum ve gıda egemenliği konusunda bölgede toplumsal duyarlılığın yakalandığının bir işareti olarak akıllarda kaldı.

ikinci gün öğleden sonra “Nasıl bir ekonomik model; endüstriyel kentsel kalkınmanın reddi” başlıklı ekonomi tartışmaları yapıldı. Ekoloji Kolektifinden Fevzi Özlüer’in çerçeve sunumundan sonra, sorularla devam edildi.

Fevzi Özlüer çerçeve sunumunun başında günümüz dünyasında ulusal ekonomilerin önemini yitirdiğini, küresel ve yerel ekonomilerin ön plana çıktığını ve “rekabet eden kentler” kavramı altında şehirlerin öneminin giderek arttığını ifade etti. Bireyin özgürlüklerini önceleyen liberal söylem ile devleti önceleyen Sovyet söyleminin, doğayı üretim girdisi olarak görmek konusunda ortaklaştıklarını ve “doğal kaynak”, “milli servet” klişelerini kullandıklarını belirtti.

Endüstriyel üretim modelinin artık ve atık ürettiğini, emeğin yanı sıra doğanın sömürüsünün de söz konusu olduğunu ifade eden Özlüer, Türkiye’deki kentleşmenin Batı ülkelerinde olduğu gibi geleneksel endüstriyel bir nitelik taşımadığını, üretim ile tüketimin eş güdümlü geliştiğini, kent nüfusunun giderek niteliksizleştirildiğini dile getirdi.

Endüstrileşme adı altında ihracatı teşvike dayalı politikaların, ülke dışına ciddi bir kaynak transferi yarattığını, bu nedenle oluşan açığın ise özelleştirme ve iç borçlanma ile kapatılmaya çalışıldığını ifade eden Özlüer, Türkiye’de son yıllarda sermaye birikiminin endüstrileşme yoluyla değil, kent ve kırın toprak rantları, finansal piyasalara endekslenme yoluyla sağlanmaya çalışıldığını işaret etti.

“Sürdürülebilir Kalkınma” söylemi ile endüstrileşmenin yeni bir döneme girdiğini ifade eden Özlüer, bunun yanı sıra özellikle metropol kentlerin merkezlerinde endüstriyel çöküntü alanlarının ticaret merkezleri olarak yeniden planlandığını (Örneğin İstanbul’da Galataport, Haydarpaşa) ve coğrafi olarak pazarlandıklarını dile getirdi. Bu süreçte kentsel toprak rantının, finansal piyasalarda değer yaratmaya yöneldiği, toprağın menkul değerler haline getirildiğini belirtti.

Türkiye’de tarımın sanayileşmesi ile kırdan kente göçün yanı sıra, şehir merkezlerindeki nüfusun şehrin çeperlerine doğru yönlendirilmesi ile ikili bir göçün etkisinde kalan kent-kır birleşme çizgisinde yer alan bölgelerin, sorunların, çekişmelerin ve dolayısıyla da kentsel politikanın merkezi haline geldiğini ifade eden Özlüer, bu bölgelerde sermayenin atık haline getirdiği büyük bir nüfusun ortaya çıktığını dile getirdi. Bu anlamda Türkiye’deki ekonomi politığın niteliksizleşmiş nüfus doğurduğunu, ciddi gelir dağılım sorunları ortaya çıkardığını ve sadaka ekonomisi ile hayatta kaldığını ifade eden Özlüer, atık ve artık hale getirilmiş bu kitleye, nitelikli ve iyi gelirli orta sınıfın politik talepleri ile hitap etmenin yanıtsız kalacağını vurguladı.

Ne kentli, ne kırlı olan bu nüfusun politik taleplerini karşılayabilmek için hem kır hem de kent politikalarının yeniden üretilmesi gerekliliğini vurguladı. Kelimenin tam anlamıyla kır ve kenti kapsayan Can Yücel’in deyişiyle “kırşehirli” bir yeniden politiklaşma sürecinden geçmek gerektiğini vurguladı. Bu süreçte gıda ve enerjisini kendisi üretemeyen kitlelerin, kendi dinamiklerini kendisi yaratarak yeni bir yaşama yönelebileceğinin altını çizen, haklar mücadelesine dayandırılacak yeni bir modelin peşinden koşulması gerektiğini dile getiren Özlüer, konut-barınma, gıda, çevre, eğitim, sağlık, örgütlenme ve kararlara katılım haklarından mahkum bırakılmış durumda olan bu kitleyle birlikte, devletle kapışmadan mücadele verilemeyeceğini vurguladı.

Büyükşehir sınırlarının 50 kilometre yarıçaplı yasal konumu karşısında, yerel yönetimlerin büyük bir ölçekte müdahale olanağına kavuştuğu, bununla birlikte bu ölçek büyümesinin kent ve kırın bir arada gelişimini olumsuz etkilediğini belirtti. Hem kır hem de kenti yeniden planlayacak bir yaklaşım sürecine ihtiyaç olduğunu vurguladı. Bu ortaklaşa planlama sürecinde Özlüer, ağırlıklı olarak Kır-kent geçişlerinde olmak üzere tüm bu alanda bahçe tarımı, raylı sistemin yaygınlaştırılmasının yanı sıra ulaşım ve barınma kolaylıklarının sağlanması, yaşamı yeniden örebilmek için kişilere gereken en önemli kaynağı yani zamanı kazandırmak üzere ev-iş arası mesafeleri ortadan kaldıracak bir yerleşim politikasının sağlanması ve üretim-tüketim kooperatifleri aracılığıyla kent-kır arasında aracısız değişim olanaklarının sağlanmasının önemini vurguladı.

Özlüer'den sonra söz alan Tayfun Gönül, “ekonomi”nin henüz 200 yıldır ihtiyaçları karşılayanın adı olduğunu, geçimlik üretimden pazar için üretime geçilmesiyle, köylerde ekmek, yoğurt, süt, yumurta, kentlerde de su satılmaya başlandığını, insanlığın yakında fanuslarda yaşayacağını ve solumak için temiz hava satılacağını ifade etti. İstanbul'un su sorununun çözülemeyeceğini, İzmir'in de tüm Ege'nin suyunu çalmaya başladığını ileri süren Gönül, ekonomi ile ekolojinin bağdaşamayacağını, sürdürülebilir kalkınma söyleminin, ekolojik kriz karşısında sermayenin zaman kazanmaya yönelik bir girişim olduğunu dile getirdi. Bu süreci tersine çevirmek üzere en sadık destekçilerin köylüler olduğunu ileri süren Gönül, Sol'un aydınlanmacı, endüstriyalist, ekonomik kalkınmacı söylemini gözden geçirmesi gerektiğini, Marksizm'in sınırsız maddi üretim hedefinden vazgeçmeden ekolojiye yanıt veremeyeceğini dile getirdi. Kooperatifleşmenin düşünsel zemininin bireysel özellikler ve mülkiyet olduğunu, Sol'un bu düşünsel zemine de yanıt üretmesi gerektiğini ifade eden Gönül, matbaanın gelişile işsiz kalan İstanbul'daki 30 bin hattatın aydınlanma karşıtı gericiler değil, yaşamını savunan yurttaşlar olduğunu altını çizerek, Sol'un küçük üretime ve yaşamını savunanlara saygı duyması gerektiğini de dile getirdi.

Kadir Dadan ise, endüstriyel kentsel kalkınma modelinin Türkiye coğrafyası ve Anadolu kültürü ile temelden çeliştiğini ifade ederek, kent yerine kırdı üretim ve tüketime yönelik temel bir tercih yapılmasını dile getirdi. Bir zamanlar kendilerini barajlar kralı ilan edenlerin “elektrik gitmedik köy kalmayacak” söylemiyle kendilerini ifade ettiklerini dile getiren Dadan, bunun karşısına konulacak söylemin “elektrik üretilmedik köy kalmayacak” olması gerektiğini vurguladı. Nükleer ve termik santrallere karşı, rüzgar, güneş, biyogaz gibi yenilenebilir enerji kaynaklarını savunmanın sadece ekolojik değil, ekonomik olarak da anlamı olduğunu ifade eden Dadan, nükleer ve termik santrallerin Dubai Kuleli, üçüncü köprü, Galataportlu, bol gökdelenli İstanbul'un enerjisi için istendiğini dile getirdi. Bu kentsel projelerin yerine, yenilenebilir enerji, ekolojik tarım, sağlık-sosyal güvenlik başlıklı kırsal projelerin tercihinin önemine işaret eden Dadan, AB sürecinde beklenen göçün önlenmesi açısından da bu tercihlerin önemli olduğunu vurguladı.

Daha sonra yürütülen tartışmalarda, emeğin olumlu anlamına vurgu yapılarak, atık ve artık üretmeyen emeğin değer taşıdığı, toplumda popüler kültür ve Vehbi Koç ihtiraslı insanların yaygınlaştığı, köylerde turist düşünlerinin yapıldığı, biraz tutucu da olsa bilgece duyarlılıkları olan ve geçimlik üretimin sembolleşmiş bir ifadesini taşıyan köylülerin ve köylülüğün korunmasının önemli olduğu, bu amaçla köylerde endüstriyalizm karşıtı kampanyalar yapılmasının yanı sıra ekolojik yaşama yönelik küçük yatırımlarının desteklenmesi, yaşamı kolaylaştıracak ortaklaşmaların özendirilmesi, kentlerde gıdaların üç katı fiyatlara satıldığı, buna karşılık tüketim kooperatifleri kurularak ortaklaşma sağlanabileceği, mahalle kültürünün yeniden canlandırılması, kentsel dönüşüm projelerine karşı mücadele dinamiğinin tahrik edilmesi gerektiği ifade edildi.

İkinci gün akşamı Öte İstanbul Grubundan Gediz Akdeniz'in çerçeve sunumuyla “Ötekileştirmeden ortaklaşma” üzerine sohbet yapıldı.

Üçüncü gün sabah yapılacak olan “Ekolojik ve toplumsal mücadeleler; nasıl bir birliktelik sohbeti, bu sohbete yön verecek iki arkadaşımızın erken ayrılması, bir arkadaşımızın son anda katılamaması nedeniyle iptal edildi. Konu hakkında hazırlanan forum önerisini web sitesi ilgili dosyalar bölümünde bulabilirsiniz.

Buluşmanın son toplantısı olan “çatı partisi mi? Taban partisi mi? Ayaklar nasıl baş olacak?” başlıklı forum gerçekleştirildi. Bu forumda Yeşillerin partileşme süreci ve Sol'da çatı partisi tartışmalarına yönelik görüşler ifade edildi. Yeşillerin mali açıdan bireysel katkılara dayalı bir parti kurmasının önemli olduğu, bu anlamda daha fazla kişiyle buluşacak bir çizginin izlenmesi gerektiği, muhalif hareketlerin içerisinde yer alacağı bir federasyon düşüncesini somutlaştırması gerektiği dile getirildi. Çatı partisi tartışmalarına yönelik olarak, mevcut partilerin yanı sıra tabanda kurulacak bir parti ile taban birlikteliğine yönelmesi ve çatı partisine girmeyi düşünen partilerin bu tabana yönelik politika yapması düşüncesi dile getirildi. Partinin seçilmiş biri kadın biri erkek mahalle temsilcileri dışında herhangi bir ara yapısının olmaması, tabanın ortaklaşmasını sağlamak ve yaşamı siyasallaştırmak amacıyla mahalle temsilcilerinden oluşan bir genel kurulun demokratik ve sivil bir yeni anayasa talebini somutlaştırmaya yönelik uzun süreli bir çalışma yürütmesi önerildi. Yerel seçimlerde ortaya çıkacak adayların taban tarafından doğrudan yada oranlı temsil yoluyla belirlenmesinin gerektiği ifade edildi. Yerelde ekoloji mücadelesi yürüten hareketlerin içerisinde çıkacak bireylerin yerel seçim adaylıklarının desteklenmesinin, bu mücadelelerin siyasallaşması açısından önemi üzerinde duruldu.

Buluşma sonunda bir iletişim listesi kurulması, sohbetlerin, forumların ve buluşmaların ülkenin değişik bölgelerinde sürdürülmesi dileği ifade edildi.

Katılımcılar (Soyadı Baş Harflerine Göre); Süleyman Ağaoğlu, Gediz Akdeniz, Arca Atay, Armağan Birgil, Ruhan Birgil, Hasan Cantimur, Nurdoğan Çağatay, Bilge Contepe, Kadir Dadan, Tayfun Gönül, Ender Karaelli, Gökhan Orhan, Fevzi Özlüer, Hayriye Özen, Fatma Ülkü Selçuk, Gürsan Şenalp, Esra Şengör, Hasan Tatlıpınar

Basın; Mustafa Aydın (Dicle Haber Ajansı)

Buluşmanın amatör olarak kaydedilmiş bazı görüntüleri daha sonra internette yayınlanacaktır.

yesilvesol.org, ekolojistler.org 2.7.2008